

בתורה אלא במה שלבו חפץ. יש שלבו חפץ בסתרי תורה, במעשה בראשית ובמעשה מרפכה, ויש שאין רוצה אלא בפשטי התורה. שפשטים הם מהצד של עבד, וסודות מהצד של המלך. אדון ועבד. ומשום זה לזה נקרא שתול, ולזה נטוע. שתול, שאין לו קשר. ונטוע, שאין לו עקירה.

והנחה של שבת ברשות יחידו של עולם, היא השכינה שבת המלכה, לא צריך לעשות בה עקירה מאותו חפץ, שנאמר בו כי אם בתורת ה' חפצו, ופרשה רבותינו. אלא להיות בו קבוע. אבל מצד של העץ טוב ורע, צריך לעשות בו עקירה שיהיה מטלטל וגולה ממקום למקום, כמו שבארוה רבותינו של המשנה, אף חבב עמים וגו' (דברים א) - אלו אותם שמכתתים רגליהם ממדינה למדינה.

וררשים אותו שפך אומר, בזמן שאפה חובב עמים בגלות בחטאי הדור, כל קדשיו יהיו בידך. ואחר כך אמר והם תפו לרגלך, אלו אותם שמכתתים רגליהם ממדינה למדינה וממקום למקום לשא ולתן במשא ומתן של תורה, שהולכים מטלטלים ממקום למקום, נחשב להם כגלגול.

ששבעה מיני עניות נחשב לו לאדם כשבעה מדורי גיהנם, שלכלם יורד אדם, ובתשובה עולה, שעליהם נאמר ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם. משום שחטא אדם בשבעה מינים, שהם חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש. ומשום זה היו אומרים רבותינו של המשנה, אילן שאכל אדם הראשון חטה היה. ואחרים אומרים גפן היה.

לאתעסקא בר נש באורייתא אלא במה שלבו חפץ. אית שלבו חפץ בסתרי אורייתא, בעובדא דבראשית ובמעשה מרפכה. ואית דלא בעי אלא בפשטי אורייתא, דפשטין אנון מסטרא דעבד ורזין מסטרא דמלכא. אדון ועבד. ובגין דא לדא אתקרי שתילא ולדא נטוע. שתול דלית ליה קשירא. ונטוע דלית ליה עקירא.

והנחה דשבת ברשות יחידו של עולם, איהי שכנינתא שבת מלכתא, לא צריך למעבד ביה עקירא מההוא חפץ, דאתמר ביה פי אם בתורת ה' חפצו ואוקמוה רבנן. אלא למהוי ביה קבוע. אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, צריך למעבד ביה עקירא למהוי מטלטל וגלי מאתר לאתר, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין, (דברים לג א) אף חובב עמים וגו', (דף קכו ע"ב) אלין אנון דמכתתין רגליהון ממדינה למדינה.

וררשינן ליה דהכי קאמר בזמנא דאת חובב עמים בגלותא בחובין דדרא. כל קדושיו יהיו בידך, ולכתר אמר והם תפו לרגליך, אלין אנון דמכתתין רגליהון ממדינה למדינה ומאתר לאתר, לשא ולתן במשא ובמתן דאורייתא, ועל דאזלין מטלטלין מאתר לאתר אתחשיב לון כגלגול.

דשבע מיני עניות אתחשיב ליה לבר נש כשבע מדורין דגיהנם, דלכלהו נחית אדם ובתיובתא סליק, דעליהו אתמר (ויקרא כו כח) ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם. בגין דחב אדם בשבעה מינין דאנון חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש. ובגין דא הוו אמרי רבנן דמתניתין אילן שאכל אומרים רבותינו של המשנה, אילן שאכל אדם הראשון חטה היה. ואחרים אומרים גפן היה.